

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Égész évre 6 korona; félévre 3 korona,
Amerikába égész évre 9 korona.

Szerkesztő

BUDAY ALADAR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:

»Páduai Szent Antal Lapja.«

Népámitás.

Budapest, november 5.

Történelmi jelentőségű napok előtt áll az egész Európa!

Az események sokasága összetördött a világ feje fölött s a világ csak a véletlen zagyva játékának tekinti ezeket. A világ vagy nem tud, nem lát, — vagy pedig szándékosan titkolja el a dolgok lényegét.

A „Magyar Néplap” azonban a dolgok mélyébe lát, oda, a hol jelenleg az európai forrongást kavargják. És mivel tudunk, nincs okunk, hogy olvasóink előtt titkolódzunk, hanem egyenesen odavilágítunk az események mélyébe.

Két igazságot tudjon most meg tőlünk a magyar nép és egyelőre tartsa ezt folytonosan szem előtt.

1. Ma az egész európai helyzetet Bécsben irányítják, csinálják és

2. a helyzet súlypontja a magyar népen fekszik.

De hát melyek azok az események, a melyekre ez a két igazság vonatkozik? Elősoroljuk és részletezzük.

Bosznia és Herzegovina, a törökök és bolgárok ügye, a szerb királyváltás, az oroszországi háborus hírek -- kívül. A választási népcsalás és a kormány árulása — belül.

A „Magyar Néplap” kifejtette az egyedül helyes magyar álláspontot: Bosznia és Herzegovina bekebelezése szükséges, jó dolog volt. Jogos, helyes, a történelemnek, igazságnak és törvényes királyi eskünek megfelelő. A választói jog behozatala is már régen követelt életszükséglet...

De most azt kell látnunk, hogy ezekkel a népszerű alkotásokkal be

akarják csapni a magyar népet. Bécs intéz mindent. És ha egyebet nem tudnánk, már ebből is tudnunk kellene, hogy itt a jog és igazság egyenes meghamisítása készül ellenünk.

A mit Bécsben megcsinálnak, az alaposan meg van csinálva. Ezt bizonyítja ezer év története. A ravasz bécsi diplomaták macska-politikáját megtörni nem egykönnyen lehet, sem fortélylyal, sem nyílt erővel.

Ne hazudja tehát nekünk senki,

Gr. Andrassy Gyula, belügyminiszter.

hogy a szlávokat meglepte a balkáni térfoglalás és hogy ezért lesz háboru. Nem igaz az sem, hogy háboru lesz. A dolog a valóságban így áll: A habsburgi uralkodóház elhatározta, hogy hatalmát kiterjeszti, illetőleg Kelet-Európa felé tovább fejleszti. Megkezdte ezt az akciót azzal a törvényes lépéssel, hogy Boszniát és Herzegovinát visszacsatolta a monarchiához (igazság szerint a magyar korona országaihoz). Ez eddig helyes. Ferencz József

ezt a tényt az összes európai hatalmak előleges jóváhagyásával hajtott végre. A magyar-osztrák, német és olasz szövetséget megerősítette egy titkos bolgár és spanyol szövetséggel, a mely akkor jött létre, a mikor a bolgár fejedelem és utána a spanyol királyi pár nemrég Budapesten volt. Ez eddig a tiszta tényállás.

Ámde itt megkezdte szereplését a bécsi kalandorok politikája is. Hogyan kellene a magyar népet ki játszani. Mert attól fáj a bécsi kamarilla feje, hogy a helyzet súlypontja a magyarságon van. A monarchia kelet felé való kiterjesztése csakis a magyarság hatalmát vonja maga után, de viszont a magyarság, ha ellenzi ezt a kelet felé való terjeszkedést, igen könnyen meg is akadályozhatja.

Azért fordította tehát Bécs a magyarság figyelmét a külesemények felé, hogy a magyar nép figyelmét elterelje a függetlenségi törekvésektől. És a népjogok követelésétől. A magyar népet most Bécs mindenképen szeretné elnyomni, nehogy méltó rész jusson a magyarságnak a világpolitikában.

Igenis, ezért lázította Bécs ellenünk Szerbiát. Bécs a héten is arról informálta a szerb sajtót, hogy Magyarország megvesztegette az orosz külügyminisztert négy millió koronával, az orosz nagykövetet pedig egy millióval. Bécs azért csinál háborus hangulatot ilyen alávaló hazugságok árán is, hogy legyen ürügy a katonai terheket és adókat súlyosbitani, a létszámot fölemelni, a magyar vezényszót pedig meg nem adni.

Azt akarja a bécsi kamarilla, hogy a magyarság figyelme a háború felé irányítottassék és így a nép ki ne fejthesse erejét a plurális választói népcsalás ellen.

Azért csináltak Bécsben egy kis európai zenebonát, hogy Magyarország megfélemedkezzék saját belügyeiről és egyuttal, a háborús félelem folytán, megint járuljon jó nagy összegekkel a közös terhekhez.

Csakhogy a magyarságot ezuttal nem lesz könnyű beugratni.

Mi nem félünk semmiféle háborútól, tehát nem is vállalunk új adó- és katonai terheket.

De kellő jogainkat is ki fogjuk vivni. Résen leszünk. Ez a nép nem fog nyugodni addig, míg jogait ki nem vívja. És balkáni uralom nem lesz másképen, csak ha Magyarország úgy akarja és ha az uralom sulya Nagy-Magyarországban leend.

Minden olyan törekvés, a mely eme céljaink útjába áll, — egyszerűen népámitás. Az európai egyensúly nincs megingatva. A mit a szlávság szeretne, az egyelőre nem lehetséges. Bécs mozgatja őket a magyarság ellen, — csakhogy talpon lesz ám idejében a magyarság is.

Közel a küzdelem!

— A nép jogáért. —

A kormány minden eszközt felhasznál, hogy a plurális választói jogot a képviselőházban keresztül vigye.

Nagy napok előtt állunk. Az újság ezuttal az, hogy *Anarássy* plurális javaslatát, — daczára annak, hogy a nép ellenzi, — *a király előre jóváhagyta* és *Andrássy* be is fogja terjeszteni javaslatát a Ház legelső ülésén, mely valószínűleg november 10-én lesz. Előbb azért nem hívnak egybe ülést, hogy a képviselőház pénzügyi bizottsága letárgyalhassa az 1909-ik évi költségvetést.

A választójogi javaslat betérjesztésével kétségtelenül erre a javaslatra helyezkedik egész politikai életünk sulypontja. A pártok egymáshoz való viszonya, sőt egyes pártok belviszonyai is, e szerint fognak alakulni és változni. Valamiféle

változás mindenesetre be fog következni.

A küzdelemben a *Magyar Néplap* meg akarja mutatni, hogy a legeliszántabb küzdelemre kész, a *magyar nép jogainak*, javának védelmében.

Ez a küzdelem részünkről azonnal kezdetét veszi, a mint a törvény a maga teljességében kezeink között lesz.

Hiveink velünk vannak! Legujabban a következő buzdító nyilatkozatokat kapjuk:

*

Tekintetes szerkesztőség! Mi, a kik nevünket ide jegyeztük, azon igazságnak vagyunk hívői, hogy választói joga legyen minden huszonegy életévét betöltött embernek, a ki magyarul írni és olvasni tud, legyen bár az uradalmi cseléd, vagy akárki. A szavazás legyen egyes és nyílt. — A szegény ember az, a munkás, a ki ugyszólván kenyeret ad a grófoknak és báróknak is. Igaz, hogy a munkás és a gróf között különbség van, de — *ember és ember között nincs*. Adót egyformán fizetünk, a hazát egyformán szolgáljuk, annyi tehát méltán megillet minden szegény munkást, hogy szavazati joggal bírjon. Tisztelettel: *Balázsik József, Kalauz Károly, Sebestén Mihály, Csesznegi József, Németh Pál, Zsédely József, Szabó János, ifj. Kalauz Károly, ifj. Bujka István, Zsédely Ferencz, Adamecz Mihály, Lajos János, Szabados József, Szabados János, Trukker György, Hamar József, Balázsik István, Pintér András, Gulambos István, Pilli Ignác, Kovács József, Györi János, Nagy István, Mordik József, Dénes György, Espár Sándor, Nagy István, Szekeres János, Helt József, Hári Ferencz, Jakab György, Zsédely György, Lott József, Tott Imre, Sütő István, Pájtli József, Fürt Sándor, Espár Lajos, Fadi István, Sulák József, Helt György, özv. Bujka István, Balog Mihály.*

*

Egyes választói jog, nyílt szavazás és minden 24 éves, magyarul írni és olvasni tudó állampolgár választói jogosultsága mellett szavaztak még olvasóink közül legujabban *Ber-*

tók József földmives, Liktör Imre pályaőr, Kése József pályaőr, Hegyi János pályaőr, Skrenya István pályaőr, Belcsik Mihály pályaőr, Szabó János földmives, Beleki Gábor földmives, Skrenya Mihály földmives, Seres Sándor földmives, Seres János földmives, Seres Béni földmives, Zöldi József állomási málházó, Zöldi István vasuti munkás és Kése István munkavezető. Továbbá Lőrincz Gusztáv napszámos, Zsunyi György, Darabos György vadőr és Buza András uradalmi gazda. Valamint Buzogány József, Bondor János földmives, Bauman Antal máv. előmunkás és Kéfer Dániel.

Vakmerő bankrablás.

— Rémmegény Ujpesten. —

A mult héten a főváros közvetlen közelében egy oly példátlan rabló-história játszódott le, a minőt csak a legmerészebb regényirói fantázia eddig kitalálhatott.

Ujpest főutcáján, a legforgalmasabb Árpád-utczában, a hol állandóan igen nagy a járókelők forgalma, van a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókindezete. A bankban négy hivatalnok működik: a hivatalfőnök, a pénztáros, a számfeljő és a könyvelő. Ámde maga a bank is nagyforgalmu helyiség, a hová folytonosan járnak az üzletfelek.

A mult szerdán délelőtt tizenegy óra tájban beállított a bankba két jól öltözött férfi, a kiken az első perczen semmi gyanus jel nem látszott, mert úgy mentek be, mintha dolguk volna a bankban. Ám ugyancsak megrémültek a hivatalnokok, a mikor a két ismeretlen hirtelen jobb zsebéből hatalmas amerikai revolvert, bal zsebéből pedig hosszú hegyes tört rántott elő. Egyikük előállta a kijáratot, a másik idegenszerű kijelentéssel így rivalt rájuk:

— Egy szót se szólni... mert lelőlek... halál...

Azonnal látták a bankban, hogy két rablóval van dolguk. A pénztáros hirtelen becsapta a pénztárszekrény ajtaját, a könyvelő pedig a telefonhoz akart szaladni, hogy a rendőrséget felhívja. De a rabló előlökte őt onnan s *elvágtá a telefon*

drótját. Erre szaladni, de totta, hogy *terült el a p*

A többiek nem tréfa s san a homlovert, sem kiá mertek. Pedig a bank előtt jártak. Hiába

A rabló pénztárosnak szát és rakja val hozott li pedig bele bankót, aran nehéz volt, rancsolta a rosnak, hogy lára és azo segíteni. A r egy melléku helyezte el.

A másik r az ajtónál á fenyegetőleg dulni merje *jöttek be o* dolguk volt álló fegyver a fal mellett rancsolva, h szóljon, mer

Tizenegy rablást a n

A rablók goztak. Az, vitte, nemsó tért vissza é tárossal a b bankban ös *korona volt.*

lért sem hag Mikor vég mind a ké szóltak:

— Egy r merjen után czán egy czí

És csak a ban nagy lár már messze

A rendőrs a rablók nyo tották, hogy pesi erdőbe

drótját. Erre a könyvelő ki akart szaladni, de a rabló úgy fejbe sújtotta, hogy *eszméletlenül, véresen terült el a padlón.*

A többiek látván, hogy a dolog nem tréfa s mert a rabló folytonosan a homlokuknak tartotta a revolvert, sem kiáltani, sem mozdulni nem mertek. Pedig fényes nappal volt és a bank előtt az utcán igen sokan jártak. Hiába.

A rabló most megparancsolta a pénztárosnak, hogy nyissa ki a kasszát és rakja tele pénzzel a magával hozott lisztes zsákot. A pénztáros pedig bele rakta a zsákba a sok bankót, arany és ezüst pénzt. A zsák nehéz volt, ezért a rabló megparancsolta a főnöknek ez a pénztárosnak, hogy segítsék földadni a vállára és azok kénytelenek voltak segíteni. A rabló elvitte a zsákot és egy mellékutczába várakozó kocsiba helyezte el.

A másik rabló ezalatt folytonosan az ajtónál állt, revolverrel és törrel, fenyegetőleg, nehogy valaki mozdulni merjen. Ez alatt az utcáról *jöttek be olyan emberek, a kiknek dolguk volt a bankban.* Az ajtónál álló fegyveres rabló minden bejövőt a fal melletti padra ültetett, ráparancsolva, hogy ne mozduljon és ne szóljon, mert meghal.

Tizenegy ember nézte így végig a rablást a négy hivatalnokon kívül.

A rablók páratlan hidegvérrel dolgoztak. Az, a ki a zsák pénzt elvitte, nemsokára egy börtönkával tért vissza és abba rakatta a pénztárossal a bank összes pénzét. A bankban összesen *negyvenhatezer korona volt.* Mind elvitték. Egy filéért sem hagytak ott.

Mikor végre *fél órai munka után* mind a két rabló távozott, így szóltak:

— Egy negyed óráig senki se merjen utánunk jönni, mert az utcán egy czinkos lelövi az illetőt.

És csak azután csaptak a bankban nagy lármát, a mikor a rablók már messze jártak.

A rendőrség azonnal hozzálátott a rablók nyomozásához. Megállapították, hogy a rablók kocsin a kerepesi erdőbe vitték a rengeteg pénzt,

ott elásták, aztán a kocsinak száz korona borraivalót adva, a besnyői állomásra mentek, a hol az egyik a Ruttká-felé, a másik a Budapest-féle vivő vonatra ült. Gyorsan sürgönyöztek az összes állomásokra a két rabló letartóztatása iránt.

Kisterenyéről érkezett az első értesítés, hogy ott egy embert, a kire az adott személyleírás valahogyan ráillik, a vonatról leszállították a csendőrök. Mit tegyenek vele, az az illető *Piasovszky Józsefnek* mondja magát, vasmunkás, egyáltalán nem akar tudni a bankrablásról. Ámde beismeri azt, hogy a fővárosba visszautazott *Antosevics József* társával együtt jöttek bérkocsin Besnyőre. Piaskovszkynál találtak 13 darab 10 koronás aranyat, 2 darab 5 rubeles papírt, 1 darab 10 koronás bankjegyet, 6 darab 1 koronás ércpénzt.

Most már kétségtelenül meg volt állapítva, hogy *Piasovszky* az egyik tettes.

A detektívek utasítást kaptak, hogy az első reggeli vonattal vigyék vissza a fővárosba a rablót.

Itt még csütörtökön éjjel kinyomozta a rendőrség *Antosevics* lakását is s így azt is elfogták.

A két rabló eleinte tagadott, de a mikor a tanuk felismerték őket és a bünjelek is ellenük vallottak — *mindent bevallottak.* Megmutatták az erdőben azt a helyet is, a hol a zsákmányt elásták s így *a rablott pénz csekély hiánnyal szintén megkerült.*

A két rabló *orosz vasmunkás.* Magyar ember talán ilyen gazságra nem is lett volna képes.

Most mind a kettő a börtönben várja megérdemelt büntetését. Még fiatal emberek. *Piasovszky* 22 éves, *Antosevics* 24 éves. Tettükért igen súlyos büntetést fognak kapni.

Fogfájás

fej-, hát- és derékfájás, oldalszurás ellen még mindig segít nekünk a Feller-féle Elsa-fluid. Probatucat 5 K. bérmentve. Hozassuk Feller V. Jenőtől Subica, Centrale 18. sz. [Zágráb-m.]

Friczi

POLITIKAI VILÁG.

Dal.

— A politikáról. —

Politika, politika,
Üssön meg az isten nyila!
Olyan vagy mint a rossz kerék:
Egyenesen csak ritkán mégy.

Politika, politika,
Üssön meg az isten nyila!
Mindig úgy csürnek csavarnak,
Hogy ne használj a magyarnak.

Hanem megállj, majd másképp lesz,
Magyar nép, ha kezébe vesz.
Hogy ő fujja, úgy kell járnod,
S teremni fogsz boldogságot!

Bódogh János.

Az önálló magyar bankért.

Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága rendes közgyűlésében foglalkozott a jegybank ügyével. Az állandó választmány részletesen megokolt javaslatára és Mezei Gyula nagy hatást keltett kimerítő fölszólása után egyhangulag és nagy lelkesedéssel foglalt állást az önálló jegybank föllátása mellett. Nyitra vármegye példáját a többi hazafias törvényhatóságok is követik.

Külső kereskedelmünk.

A statisztikai hivatal most tette közzé az adatokat a magyar szent korona országainak *szeptember hónap* külső kereskedelméről, szembeállítva az előző év szeptember hónapjának forgalmi eredményeivel, valamint az év első kilencz hónapjának forgalmi adatait, ugyancsak a múlt év megfelelő adataival összehasonlítva. Ez adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 1145 millió koronával szemben ez év január-szeptember hónapban 1164.7 millió korona volt, s ebből 907.6 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1906. évi 1067.8 millió koronához képest 41.3 millió koronával emelkedett és értéke az 1908. év első kilencz hónapjában 1109.2 millió korona volt, mely összegben Ausztria 803.6 millió koronával részesedett. Ime, a koalíziós kormányzás alatt a helyzet nemhogy javult volna, de rosszabb lett. Igen, *javult* — *Ausztriának 104.1 millió koronával.*

A tisztelt Ház.

Kedden, november 10-én tartja a képviselőház az első ülését. Összehívásáról még nem történt gondoskodás, de mivel a pénzügyi bizottság e héten befejezi a költségvetés tárgyalását, a Ház határozata értelmében a jövő héten okvetetlenül össze kell hívni a képviselőházat. Alkalmasint már az első ülésen terjeszti be Wekerle Sándor miniszterelnök a *Bosznia és Herzegovina* annexiójáról szóló törvényjavaslatot. Ha e javaslat tárgyalásánál nagyobb vita lesz, akkor a kormány *indemnitást* kér. Ellenkező esetben a *költségvetést* a sürgősségi szakaszok alkalmazásával még novemberben elintézi a képviselőház. Így hírlik. De a választói jog törvényéről csodálatos, hirtelen hallgatni kezdenek — az »illetékes« körök.

Beszámoló.

Baloghy Ernő, az újverbászi kerület képviselője, a múlt héten kerülete több községében beszámoló beszédet mondott. Szólt a választói reformról is. A pluralitást helyesli és bejelentette, hogy a javaslat tárgyalásán a magyar nyelvnek minél szélesebb alapon való érvényesülését fogja követelni. Szükségesnek tartja a fuziót is. Így beszél egy ősmameluk. És a nép nem hiszi, hogy az ilyenek — ellenségei.

Szláv veszedelem Európában.

Orosz kormánykörökből jelentik, tehát nincs okunk kételkedni annak a megdöbbentő hírnek igazságában, hogy *Oroszország Bosznia-Herzegovina bekebelezését nem ismeri el*. Az orosz kormány elhatározását a legközelebbi napokban tudomására hozza a hatalmaknak. Tévedett tehát a közvélemény, mikor az oroszországi eseményekből arra következtetett, hogy *Miklós* cár nem vette komolyan *György* trónörökös látogatását. Péterváron törénelmi elhatározások történtek.

A szerb trónörökös pétervári utazása szorosán összefügg *Péter király lemondó szándékával és a lemondást a trónörökös hazaérkezése után azonnal proklamálják*. Péter király, miután fiának átadja a szerb trónt, külföldre fog utazni s valószínűleg Párisba költözik. A csár hozzájárult ehhez a trónváltáshoz. A szerb trónörökös állítólag Péterváron ígéretet tett, hogy a Balkánkonferencia megtartása előtt és Oroszország beleegyezése nélkül nem fog háborút indítani.

Valószínű azonban, hogy a *békehírt csak Magyarország Ausztria félrevezetése céljából* röpitették világgá. A tavasszal az új szerb király minden jel szerint meg fogja üzenni a háborút a monarchiának. Péterváron egyesült a szlávság a nyugati államok ellen s új helyzet állt elő a világpolitikában, amelynek megrázkódása beláthatatlan bonyodalmakat hozhat. Így mondják. De mi nem hiszszük.

Örség Bosznia határán.

A György király nevét viselő 99-ik morva gyalogezrednek Bécsben állomásozó két zászlóalja ezredparancsban azt az utasítást kapta, hogy egy 140 főnyi csapata és két gépfegyver-osztálya álljon készenlétben Boszniába való elszállítása céljából. A 140 főnyi másod- és harmadéves katonákból álló legénység 3 tiszthelytessel és 7 tiszttel vezetésével már el is hagyta Bécsset. A csapatnak, amely teljes fölszereléssel indult el, utazási célja a török határon levő Focsa és Jainicza megerősítése. Ez utazás kapcsán különböző mozgósítási hírek keringtek. Ezzel szemben azt jelentik, hogy a csapat leküldése a 99-ik gyalogezred Szerajevóban állomásozó első zászlóaljának megerősítésére és a béke-létszámra való fölemelése céljából történt.

TÁRCZA.

A füzfa halála.

Irta: P. Pál Ödön.

*Korhadt-füzfa törzse
Hajlik a habokra,
A fodros tükröben
Sebeit számolja.*

*Két ága letörött.
A vad szél megtépte,
Éles vágásoktól
Csupa folt a kérge.*

*Rácsapott a villám.
A fele elégett,
A másik felébe
A szú rakott fészket.*

*Sajgó szive rones már, —
Bárcsak ne is lenne —
Nyüzsgő hangyatábor
Rendezkedik benne.*

*Sárga kis vesszét
A hab nem csókolja,
Hiába kapkodnak
A futó folyóba.*

*A földet alóla
A víz egyre vájja,
Szegény korhadt füzfa
Holtan borul rája.*

*Hintázó hullámok
Fonódnak köréje
Gunyólódva üzik
Örvényről örvényre.*

*Szomoruan uszik
Ismeretlen tájra —
A kisbojtár ajkán
Sir az egyik ága.*

Kinizsi Pál és Bakocs Tamás.

Magyarország fénykorának két kimagasló alakjáról emlékezünk meg az alábbi sorokban.

Ritka két férfi találkozása a történelemben Kinizsi Pál és Bakocs Tamás. Mind a kettő hős hadvezér módjára szolgálta a magyar hazát: Kinizsi a vérontásra fölfegyverzett rettenetes csataseregek élén, — Bakocs Tamás a lelki seregek, a hívő magyar egyház élén. Kinizsi a csatatereken szerzett fényt és dicsőséget a magyar névnek, Bakocs pedig ezt a dicsőséget igyekezett a világ előtt fenntartani. Elképzelhetjük, mily népszerű lehetett, ha tudjuk, hogy ő volt az egyetlen magyar főpap, akit majdnem római pápává választottak.

Tulajdonképpen Kinizsi és Bakocs szereplése nem esik össze, amennyiben a nyers hadvezér pár évtizeddel megelőzte a kulturembert; — de egy kor szülte és egy lángoló szellem nevelte mindkettőt: Mátyás király szelleme.

Kinizsi Pál egyszerű biharmegyei molnárlegény volt, akit azonban már gyermekkorában az egész környék úgy emlegetett, mint szörnyű nagy erejűt. Egy alkalommal vadászok érkeztek a malom elé, akiket egy vitéz, Mátyás király fővezére, Magyar Balázs vezetett. Kér egy ital vizet. A molnárlegény beszalad egy korsó vizért, de mert ilyen uraknak tálczán szokás adni az italt, hát felkap a bal tenyerére egy

malomkövet és azon nyújtja oda a korsót. Ez a nagy erő bámulatot keltett. Magyar Balázs azonnal intézkedett, hogy ezt az ifjút vegyék fel a király hadseregébe.

Igy lett a molnárlegényből katona, majd vezér, 1473-ban már a király egyik tanácsosa, hős, egyszóval Kinizsi Pál, a török seregek réme.

Csak egyet említsünk fel nagy tettei közül: a kenyérmezei diadalt és el kell ismernünk, hogy Kinizsi megérdemli a hős nevet minden hősök között. Az egyesült török és oláh seregek, miután feldúlták Erdélyt, rengeteg zsákmánnyal és a foglyok ezreivel már-már távozni készült. Báthory István erdélyi vajda kis seregével 1479. október 13-án utját állta a százezer főnyi ellenségnek a Kenyérmezőn. Egész nap tartott a csata; végre is a török győzött. Azaz hogy csak győzött volna. A válságos pillanatban megjelent egy maroknyi csapat Kinizsi és néhány percz alatt összetörte a rettenetes török haderőt. Harmincz-ezer pogány esett el holtán, a többi elmenekült, minden gazdag zsákmányt és az összes foglyokat és harci eszközöket ott hagyva. A nagy diadal után Kinizsi serege nagy mulatságot csapott a Kenyérmezőn. A törökök holttesteiből raktak asztalokat. A mulatságban Kinizsi a fogai közé egy törököt a másik kezébe kettőt kapott és úgy járta a toborzó-tánczot. Ez a rettenetes ember a csatában is mindig két nagy karddal veredkedett.

Ettől kezdve az egész világ emlegette Mátyás legnagyobb hadvezérének, Kinizsi Pálnak nevét. A hol a kenyérmezei hős a fekete sereg élén megjelent, ott csodákat vitt véghez — a hazáért. Nem is merészkedett mukkanni sem török, sem oláh, sem rác a déli határon, amíg Kinizsi élt. Ránczba szedte őket alaposan.

Mátyás halála után Kinizsi Ulászló királyhoz szegődött. Diadalmas csatáit ezután is lankadatlanul vivta. Egy téli hadjárat alkalmával, amikor Szendrőnél a törököket megint megverte, megbetegedtet és a nyel-

vét megütötte a guta. Néma lett.

A törökök hallván, hogy a hős beteg, megtámadták Nándorfejérvárt. Kinizsi azonban fölkel és betegen, némán olyan diadalt aratott Nándorfejérvárnál, amely Hunyadi és Kapisztrán dicsőségére emlékeztetett.

Mint Hunyadinak, úgy Kinizsinek is ez volt utolsó hadjárata. Kinizsi betegsége 1494. november 29-én megölte a rettenetes molnárlegényt.

A hős halála után kétes korszak következett Magyarországra.

Élt egy nagy magyar főpap. Bakocs Tamás esztergomi érsek, aki kitűnő politikus lévén, tudta, hogy a magyarnak most volna a legtöbb hatalomra szüksége. És tudta, hogy csak a pogány török teljes elnémitása által lesz nyugalom Európába.

Bakocsnak kettős politikája volt: Magyarországot világtörténeti fontosságúvá és így hatalmassá tenni — és a törököt keresztes háborúval kiűzni a művelt államok sorából.

Az első célét akkor érthette volna el Bakocs, ha sikerült volna a pápai széket megszereznie. 1512. január 26-án már be is vonult Rómába, mint valami fejedelem. II. Gyula pápa hívatta, aki beteges volt és arról esett szó, hogy halála után Bakocs lesz a római pápa. Hogy pedig a nép lássa, mily hatalmas, gazdag és fényűző új pápájuk lesz, azért fejtett ki oly szertelen pompát a bevonulásnál. Kiséréte 500 főnyi volt. Minden csillogott az aranytól, drágakövektől, bibortól és selyemtől. A római népnek elállt szeme-szája. Maga a pápa is oly kíváncsi lett erre a magyar főpapra, hogy külön futárt küldött eléje, legyen olyan jó, tartsa bevonulását a pápa lakása felé, hogy az ablakból ő is megnézhesse.

Csakhogy szegény jó Tamás érseknek nem volt szerencséje. Nem lett pápa. A másik terve sem sikerült. A pápától ugyan hozta az engedélyt a török elleni keresztes háborúra, de úgy járt ezzel is, hogy — lett az országban egy rettenetes parasztlázadás, Dózsa György

vezérlete alatt. Atkozták is sokan érte Bakocs Tamást, pedig hát ő nem oka. Jót akart, csakhogy — nem volt hozzá elég szerencséje.

Mikor Bakocs Tamás meghalt, 300 mázsa arany és ezüst vagyont hagyott hátra. Ez a rettenetes összeg az ország, illetőleg a király kincstárába vándorolt. Csakhogy nem sok lett a haszna. A mohácsi vész nem hagyott egy fillért sem belőle. . . .

Marion.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —
Írta: Károlyi Gyula.

VI.

Ott állt tehát a férfi, a teremtés koronája, a náborgó tengerek fölött, a viharzó orkán dühétől kivette egy kopár szirtre, a honnan kétségbeesésében már-már le akart ugrani a mélységbe, a tört hajó roncsai után . . . És ebben a válságos pillanatban az Isten keze, a sors szele egy apró fehér virágszálat, a nőt sodorja lábai elé . . . Az erős férfi csak reápillant a gyöngye kis virágra és — egyszerre földereng homályos elméjében ismét a remény izzó napkorongja, az élet, a virágzás vágya, az elernyed, elcsigázott büszke akarat energiája . . . Lázadó vérét imhol ismét belső forradalmak korbácsoló ereje üzi, hajtja előre . . . Most már csak egy vágy égeti szüntelen egész valóját: küzdeni, győzni — és meghalni soha, — mert van immár kiért, van miért: szeret és szeretik . . . Óh, a sivár, hétköznapi lelkek nem tudják, nem érzik azt, mit jelent egy rajongó, nagy szív életében az a pillanat, a mikor az Isten keze odaejt eléje egy apró, szerény, fehér virágot . . .

*
. . . Másnap lázas izgalmakra, meglepetésre ébredt a nagydrávai közvélemény. A fővárosi lapok kivétel nélkül megirták a jogot, törvényt és igazságot meggyalázó kiltást, annak minden részletét, okait és célzatát egyaránt. Az egész ország sajtója megszólalt, fölzudult és kiméletlen hangon ostromozta a bűnös város vezetőségét, az egész közigazgatást, érélyesen megvédelmezve Veér Miklóst, nemcsak mint újságíró, de mint állampolgárt és egyhanguan tiltakozott az ostoba merénylet ellen, a kormány közbelépését sürgetve, a szégyenletes kiltó végzés megsemmisítését követelve.

Mindenki elvesztette a fejét és mindenki megrémült. A polgármester, arcán a gyávák és jellemtelek Káin-bélyegével szaladt a főispánhoz; az viszont még jobban megijedt és nem tudott egy szóval sem okosabbat tanácsolni, mint hogy most már csak tessék végig játszani mindenkinek elvállalt szerepét a nagy komédiában. Ő mossa kezeit. Resteli ugyan, hogy épen az ő meggyében és az ő székvárosában kell ilyen botránynak kitörnie, de — ki az oka? . . . Az az izgága újságíró . . .

Maga Miklós szintén talpon volt. Terjedelmes táviratban info mált a belügyminisztert az ügyek állásáról, röviden, de kimerítően ismertette azokat a módokat, a melyekkel a város gonosz vezetői ő ellene és lapja ellen dolgoztak. Am ne tegyen egyebet a miniszter, csak pillantson az ügy irataiba s alkossa meg magának a józanok, az igazságosok fölfogását . . .

Majd fölment a városházára, a hol a polgármestert és a főkapitányt épen bizalmas együttlétben találta s óriási hidegvérrel kijelentette előttük, hogy addig is, a míg ez az ügy véglég eldőlt, a városban fog maradni; karhatalmat pedig úgy alkalmazzanak vele szemben, hogy védeni fogja magát életre-halálra . . .

Az erélyes föllépés egyelőre megtette hatását, mert nyomban azt a választ kapta, hogy addig nem kell eltávoznia, a míg az ügye végleg jobbra vagy balra nem fordul.

A sajtó szava is megtette hatását ott, a hol az a legszükségesebb volt . . . Estére már megérkeztek a nagydrávai polgármesterhez a belügyminiszter távirata, a mely így rendelkezett: *Veér Miklós kiutasítását megtiltom. Iratokat fölterjeszteni rendelem. Nagydrávai Újság utcai elárúsítását megengedem . . .*

Hideg zuhany volt ez a város urainak fejére, jótékony hatásu meglepetés a gondolataiban lenyüggőzt polgárságra és diadalmi fény sugar Miklós előtt . . . Örömnapp volt az Popescu és Steier ügyvédeknek épen úgy, mint Miklósnak és — a kis Marionnak . . . Bár ne örültek volna olyan nagyon . . . Talán később nem lett volna oly nagy csalódásuk és elkeseredésük sem . . .

. . . A Nagyvárdai Újság tehát ismét virágzott, próbálta irtani a gázt, söpörni Augias istállóját, a nélkül azonban, hogy az emberfölközött küzdelemnek valami eredménye lett volna . . . Nem volt abban a városban egyetlen egész-

séges fő, a mely hallgatott volna az igazság szavára.

Alig csillapultak le a kitiltási botrány izgalmi, a város ismét elmerült a fertő posványába . . . Irhatott aztán megint Veér Miklós tücsköt-bogarat . . . Ha nagyobb ügy volt, eltussolták, ha kisebb, ráfogták, hogy hazugság, — még Hugó Irénnel szemben is csak annyit történt, hogy pro forma »elitelték« 100, azaz száz korona pénzbiroságra . . .

Másrészt utóbb Miklós sem igen törte már oly nagyon magát eredmények után . . . Inkább szerelmének élt, mint hivatásának és szabad ideje minden percét a kis Marionnál töltötte, a ki mintegy vezérszilárd volt életének . . . Mert ha a leányka nincs, vagy nem vetődik Miklós utjába, ki tudja, hol volna ő most, megfutamodva, megverve, lealázva . . . Vagy talán jobb is lett volna, ha ez így történik! . . .

Sokszor ő maga is elgondolkodott: nem a legjobb volna-e most nyugodtan visszavonulni ismét a fővárosba, a hol békés, szilárd existenciát biztosítana — kettőjük számára? . . . De úgy tudott bizni, remélni, mintha az ő nagysága már csak napok kérdése lett volna . . . Hogyan? Mi módon? . . . Az idealisták messzebb nem igen látnak, csak fölfelé . . . A ki előtt eszményi célok lebegnek, az vajmi keveset törődik a földi jövővel, a — megélhetéssel . . . Vagy azt gondolta, hogy az a lap örökös kenyeret ad neki? . . .

A hosszú téli estéken, ha néha meglepte egy-egy aggodalmas gondolat, hosszan ült ott némán és szólanul a leányka mellett a kis szobában . . .

Oly nagyon szerette a kis Mariont, hogy ha az csak egy szót szól neki, legott fölkerekedik és nyugalmasabb foglalkozást, szilárd talajt keres erejének értékesítésére . . .

De a kis Marion oly nagyon szerette őt, hogy egy szóval sem beszélte volna le, sőt ha látta, hogy Miklós bus és csüggeteg, ő biztatta, ő bátorította folytonosan . . .

Aztán néha a legcsekélyebbeknek látszó dolgok is döntő súlylyal bírnak . . . Miklós leginkább azért nem távozott a városból, mert — úgy érezte, hogy egy napra sem tudna elválni Mariontól . . .

Pedig úgy fájt a leánykának, hogy nem mondhatja meg azt, a mi neki is, szüleinek is legtöbb gondját képezte; — sokszor már a nyelvén volt, hogy kimondja:

— Édes, a jövője? . . . És az enyém? . . .

De csak mindig visszafojtotta az aggodó ész szavát a szív lángoló nagy szerelme.

Az is egyre marta és ösztönözte Miklóst, hogy a város napról-napra megátalkodottabb közönnyel viseltetett tiszta, nemes törekvései, küzdelme iránt és az emberek, ha rendkívül mohó újságvágygyal olvasták is szenzációs leleplezéseit, nem szüntek meg görbe szemmel nézni reá és uton-utfélen gonoszabbnál gonoszabb mendemondákat költetni róla. Steier ügyvéd ugyan együtt dolgozott vele, de csupán azt érte el az is ezzel, hogy az ő tekintélye is alább-alább szállt minden nap . . .

. . . Miklóstra és Marionra nézve igazi jótétemény volt, ha együtt lehettek . . . A leány alig várta azt a percet délután, a mikor a fiu az ajtón kopogtat és Miklós nem találta meg nyugalmát sehol, csak a szerető, meleg szív közvetlen közelében . . . Nem gondoltak ők sem mire ilyenkor, csak arra, hogy egyik a másiknak életszükséglete, hogy nem tudnának megenni, ha nem látnák, nem ismernék egymást.

Közben egyik nehéz kellemetlenség a másikat érte . . . Veszprémiekhez egyenkint jöttek a rokonok, a ház »baráti érzésü« jóakarói, a szomszédok és ismerősök, szörnyű álmélkodásaikkal és jóslásaikkal:

— Ki ez az ember? . . . Mi ez az ember? . . . Ember ez egyáltalán? . . . Honnan jött? . . . Hogy lehet azt megtűrni még a ház tájkán is? . . . Hisz a hová ez lép, ott máris romlás és becstelenség vetette meg lábait . . . Hisz ezzel a senkivel nem áll szóba a városban senki . . . Napról-napra a bíróság elé citálják rágalmazásai és becsületsértései miatt . . .

Ezt beszéltek, de arról egy szó semesett, hogy a sajtóbíróság kénytelen volt Miklóst minden vád alól fölmenteni, mert a mit megirt, annak valóságát minden alkalommal bizonyítani is tudta a törvényszék előtt . . .

És járta a mendemonda, a pletyka, sok minden egyébről, a mik még csak a valószínűség látszatától is távol jártak.

A jó anyára azonban mindez nem maradhatott hatás nélkül. Sok keserves sirással és álmatlan éjszakával szenvedett meg azért, hogy — úgy szerette a leányát és hogy leánya úgy szeretett . . . De a kis Marion szeliden lecsókolta könnyeit és így vigasztalta:

— Majd meglátja anyám, hogy az Isten mindent jóra fordít s mi még igen boldogok leszünk . . .

És a jó asszony lehetőleg nem Szakitott szomorúval, rokoniával szerette a leányt, oly nagyon szerette.

Igy mult el a tavasz, melyben a rózsák

Az udvar tele volt rózsával. A szél illatosan, sziniszárvák egymásra szorították egy-egy csokorát ott állt közöttük a rózsák, maga a szerelem, — állt a rózsák között nézett a derék. Az ő ártatlan szinüek voltak arcza, a csinos vállain pihent

— Már megédes! Nem hogy miért?

— Azon g hogy vajjon oly boldogok mes rózsák? egyáltalán va

A fiu hom meg.Hosszas lami úgy fájt, Most érezte szóból értette szenved, mer

. . . És ha lamikor? . . .

Nem! . . . szabad csak soh! . . . addig él, a sugarai éltetik bolják azokai viharfelhői .

. . . És m gondolat lep hirtelen föle zott, erős ha a szavakat:

— Igen, M boldogok, m legyünk . . . szerelmünk szünk . . . bí rózsák még nak . . .

(Foly)

Hogyha álma

Nem mulnén

Bár ez ajku

Csókja volna

És a jó asszony nem sirt. Hanem lehetőleg nem állt szóba senkivel. Szakitott szomszédaival, ismerőseivel, rokonaival. Mert oly nagyon szerette a leányát. És mert a leányka oly nagyon szerette azt az embert...

Igy mult el a tél, lassan következett a tavasz és az a hónap, a melyben a rózsák nyilnak.

Az udvar tele volt piros és fehér rózsával. A virágok szerelmesen, illatosan, színesen, boldogan hajoltak egymásra. Mintha mindegyik egy-egy csókos ajak lett volna. S ott állt közöttük a legszebb fehér rózsza, maga a szépség, ifjúság és a szerelem, — a kis Marion. Ott állt a rózsák között és ábrándosan nézett a derült, világoskék égre. Az ő ártatlan szemei is épen olyan színűek voltak. A halvány, keskeny arcz, a csinos barna fej Miklós vállain pihent...

— Már megint olyan szomorú, édes! Nem mondja meg nekem, hogy miért? — kérdezte a fiú.

— Azon gondolkodom, Miklós, hogy vajjon mikor leszünk mi is oly boldogok, mint ezek a szerelmes rózsák? ... És leszünk-e azok egyáltalán valamikor?

A fiú homlokán redők jelentek meg. Hosszasan elgondolkodott. Valami úgy fájt, sajgott a kebelében... Most érezte csak, ebből a néhány szóból értette meg, hogy ez a leány szenved, mert végtelenül szeret...

... És ha csalódnia kellene valamikor? ...

Nem! ... Ennek a leánynak nem szabad csalódnia... soha... soha! ... Ez a kis virág csak addig él, a míg reményeinek nap sugarai éltetik s a míg el nem rabolják azokat szívéből a csalódás viharfelhői...

... És mintha egy nagy, döntő gondolat lepte volna meg Miklóst, hirtelen fölegyenesedett és határozott, erős hangon ejtette ki ezeket a szavakat:

— Igen, Mariskám! ... Leszünk boldogok, mert kell, hogy boldogok legyünk... Boldogok, gondtalanok, szerelmünkben élve egymásé leszünk... bizonyosan, mire ezek a rózsák még egyszer nyilni fognak...

(Folytatása következik.)

Vágy.

Hogyha álmodom teljesülne:

Nem mulnék el életem,

Bár ez ajkunk csak egyetlen

Csókjá volna, — édesem!

UJDONSÁGOK.

Elutazott a király. Ő felsége a mult szombaton délután fél egy órakor utazott el a fővárosból Bécsbe. A királyi várban a bucsuzásra megjelentek: József főherceg, Roskoványi kamarással, gróf Apponyi Lajos magyar udvarnag, Kánter Károly praelátus, udvari plébános, Demény Dezső udvari káplán, Nepalleck szertartási igazgató és Roth várkapitány. A király miután kegyesen elbucsuzott, gróf Paar főhadsegéddel nyitott kocsin a nyugati pályaudvarra hajtatott, a hol fogadására igen sokan megjelentek. A király fölünk egyenesen Bécsbe utazott, a hol a telet tölteni szándékozik.

Vilmos császár bécsi látogatása. Vilmos német császár november 6-án Bécsbe utazik királyunk látogatására. A császár csak rövid ideig marad az osztrák fővárosban. A két uralkodó találkozása aligha megy végbe a nélkül, hogy ez alkalommal az aktuális politikai kérdések érintetnének. Vilmos császár bécsi látogatása főképpen a két uralkodó baráti viszonyát és a két hatalom szövetségét lesz hivatva újra megerősíteni. A császár november 6-án este 6 órakor érkezik Bécsbe és egyenesen Schönbrunnba megy s az ottani kastélyban fog lakni. A megérkezés után esti hét órakor a király a császár tiszteletére udvari diszebedet ad, a melyen *Ferencz Ferdinánd* trónörökös, *Csirszkv* és *Bögendorf* nagykövetek, *Kageneck* gróf katonai attasé és *Aehrenthal* báró külügyminiszter is részt vesz. A lakoma után néhai *Erzsébet* királyné szalonjában fogadás lesz. — Azután *Vilmos* császár *Ferencz József* királynál látogatást tesz az uralkodó külön lakosztályában és ott marad elutazásáig. Az elutazás Penzing-állomásról történik aznap este tíz óra tájban, udvari külön vonaton. Vilmos császár Donaueschingenbe utazik, a hol Fürstenberg Egon herceg vadászatán fog részt venni.

Református püspök-beiktatás Debreczenben. Debreczenből jelentik, hogy a tiszántuli református egyház kerület új püspökét, Eröss Lajost, november 17-én iktatják be hivatalába.

A görög király Budapesten.

György görög király, a ki egy heti tartózkodásra Bécsbe érkezett, a hét elején haza indul s utközben *Budapest*en ki szándékozik szállani. György király, a ki inkognitó utazik, előreláthatólag egy napot fog a magyar fővárosban eltölteni.

Öngyilkos pártelnök. Gyömörey Félix a szolnokmegyei függetlenségi párt elnöke morfiummal megmérgezte magát és több napi szenvedés után meghalt. Gyömörey élénk részt vett Jásznagykunszolnok vármegye törvényhatósági és politikai közéletében. Az utóbbi időben nagy csapás érte: meghalt a felesége, a kit nagyon szeretett. Hitvese halálát annyira szívére vette, hogy megmérgezte magát. Halála az egész vármegyében nagy részvétet keltett.

Egy képviselő balesete. Hódmezővásárhelyen szerencsétlenség történt *Adamovics* Döme gör. tanító jubileumán. *Endrey* Gyula képviselő a vendégek között volt és a mikor fiával hazament, az uton összeesett. A nép csakhamar fölemelte az alélt képviselőt és egv ház kapujába helyezte el, miközben a mentőkért telefonáltak, a kik hordágyon hazaszállították a képviselőt. A mentőorvos eret vágott, mire a képviselő állapota annyira javult, hogy magához térhetett, mindazonáltal állapota aggasztó és neje, valamint 9 gyermeke aggodalommal telve állja körül a súlyos beteg ágyát.

Megemlékezés a Duna halottjairól. Ritka látványban részesültek azok, a kik november elsején délután a Ferencz József hidon mentek át. Ugyanis a budafoki-ut felől nagyobb társaság vonult a hidra, a hol Hoffer Gáspár fővárosi alkalmazott megható beszéd kíséretében egy parafára erősített koszorút bocsátott a vízre, annak az emlékezetére, hogy a Duna sok ezer embernek a temetője, a kiknek még fejfa sem jutott osztályrészül. Megemlítjük, hogy ez a szép megemlékezés a tengerparti lakosoknál általános szokás. Koszorút bocsátanak a tenger vizére, így róván le a kegyeletüket azokkal szemben, a kik a hullámokban lettek halálukat.

Miért állt meg a vonat? A Füzitőről Esztergomba menő vonat este egyik állomás közelében a nyílt pályán megállt. Az utasok ijedten tudakolták a megállás okát, pedig nem volt ok az aggodalomra, mert csak rossz tréfát követett el valaki a vonattal. A töltésen ugyanis világosság látszott, a mit a lokomo-

tívvezető vészjelnek nézett, mikor azonban közlőleg megnézte, látta, hogy emberformájú tők, a melybe szemet, orrot és száját vágott válaki, aztán égő gyertyát dugott bele. A csendőrök keresik a rossz tréfa elkövetőjét, a ki miatt az utasok megijedtek, a vonat pedig megkésett.

Rablótámadás az utczán.

Aradról jelentik: *Balcsó Antal* vároosi mérnök és *Avarfy Géza* földbirtokos kocsin vadászatról voltak hazatérőben. Az aradi határban négy román paraszt doronggal megtá-

közben megbotolva, egyensúlyt veszített, hátravágódott, rá egy hegyesvégű vasrácsra, melynek egyik éle a szerencsétlennek tarkójánál behatolt és a gégejénél jött ki úgy, hogy pár perc alatt kiszzenvedett.

Letartóztatott vasuti tolvaj.

Aradról jelentik: A rendőrség hetekkel ezelőtt letartóztatta *Zakariás Seldin* román tolvajt, ki mindaddig tagadott, most azonban töredelmes vallomást tett. *Zakariás* elmondta, hogy egy évvel ezelőtt hét társával Bukarestből indult el, nemzetközi

szerb és fáj neki az, hogy a svábok elrabolták a szerbektől Boszniát és ezért bombával fölakarta robbantani a hadihajókat. Erre a célra hozott magával három egykilós ekrazit robbanószert. Az egyik csomagot éppen ebben a hajóban akarta elhelyezni. Neki nincs mit vesztenie, saját életével nem törődik, tegyenek vele, a mit akarnak. Neve *Malusevics Spázó*, negotini gazdálkodó. A *Malusevics*-nél talált robbanószert elkobozták és erős őrizet alatt a katonai puskapor-raktárba szállították. *Malusevics*et vasárnap reggel Péterváradra szállították.

Templomrabló cigányok. A baboccai római katolikus templomba kóbor cigányok betörték és több ezer korona értékű templomi tárgyat elraboltak. A tetteseket a csendőrség elfogta.

Leégett falu. Felsőstubbyán vasárnap éjjel óriási tüzvész pusztított, mely a község legnagyobb részét elhamvasztotta. A tüzet az erős szél veszedelmes arányokban növelte. A férfiak emberfeletti munkával fáradoztak, hogy eloltsák, de víz hiányában minden erőfeszítésük kárba veszett. A fával és zsuppal fedett házak gyorsan tüzet fogtak. Már a fél falu lángokban állott, a mikor a közeli községek tűzoltósága megérkezett. Alsóstubbya, Felsőtürcsek, Szklenó, Bodorfalu és Háj községek tűzoltósága elszántan vetette magát a tűz főfészkeire és küzdelmes munka után elértek annyit, hogy a község alsó végét sikerült megmenteni.

Asszony a ki katonát öl. Fiumében *Kalmár József*et, a 20. honvédségi gyalogezred közlegényét a »Rákóczi huszárhoz« címzett vendéglőben éjjel agyonszúrták saját bajonettjével. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot *Benedek István*né követte el férje és *Poszovészi József* segítségével, kik a katonát lefogták. *Benedek*né hasbaszurta a szerencsétlen honvédet, a ki rögtön meghalt. A rendőrség a tetteseket letartóztatta.

Az örült. Egy Kákonyi Imre nevű elmebajos ember a törökkanizsai kórházban egy őrizetlen pillanatban szobájából kiszökött, az udvaron lévő szalmakazlat fölgyújtotta, a tűzbe ugrott és bennégett.

Öngyilkos londoni magyar ember. Hegyesi Vilmos, a londoni magyar kiállítás mezőgazdasági osztályának felügyelője, néhány nappal ezelőtt Londonban öngyilkosságot követett el. Hegyesi szerelmi bánatában követte el az öngyilkosságot.

Kinizsi Pál.

madta őket és pénzt követeltek. A kocsiiban ülők a támadókra lőttek és egyiket közülük elfogták, míg a többi megfutott. Az elfogott rablót beszállították Aradra, hol bevallotta, hogy rabolni akartak és hogy vásárosoknak nézték a vadászokat. Büntársait nyomozza a csendőrség.

Halál a temetőben. Veszprémből jelentik: Borzalmas hallálal mult ki halottak napján este az ottani temetőben *Tóth Ferencz* várpalotai korcsmárosnak katona fia. A temetőben sirkövet akart diszíteni, mi-

vasuti tolvajszövetkezetet alkotva. A társaságban nők is voltak. Az év leforgása alatt számos nagy vasuti lopást követtek el. *Zakariás* megnevezte büntársait is. A vizsgálat folyik tovább.

Merénylet a monitorok ellen. Szombaton éjjel a Belgrád alatt állomászó dunai monitorok ellen egy szerbiai paraszt merényletet kísérelt meg, a ki a monitorokat a levegőbe akarta röpíteni. Az elfogott merénylő minden szépitgetés nélkül vallotta meg szándékát. Azt mondta, ő jó

Csábitás

Nagyhangmir a belügymin gokat. A „F pany“ amer a pittsburgi kemenczénél 75 százaléka s e célból hiv Ameriká figyelmeztet, nőkök csáb jenek, mivel az ottani tük, hogy munkásokna partra szá kaptak s ig nagy költsé csak hiábav

Égő er

hübéres gaz titott, a mel pusztított é 30.000 kor séget jelen csendőrség keletkezésér

Megölte

Streibl Ant mek atyja, Péterrel vis verekedéssé testvéröcscs agyonszurta legközelebb szökni, azo toztatták.

Rablók

hivatalba talban csüt tak, de mi ket nem tu rettenetes Felfeszítetté után bejuto támadást ir rények elle korona kés szítő vasak vasalkotmá bánni, bár kasszákra. pusztítást v Összetörték hányták, iratokat, fő távoztak, m titani való. rombolás n szédos ren vetek ész garázdálko szolgál fec

A vadá

mérdek a s reknek, a l

Csábítás a kivándorlásra.

Nagyhangu hirdményekre hívja fel a belügyminiszter a törvényhatóságokat. A „H. E. Frich Coks Company” amerikai cég hirdeti, hogy a pittsburgi és cannelsvillei koks-kemenczéinél szünetelő üzemének 75 százalékát újból fel akarja venni s e célból 5000 magyar munkást hív Amerikába. A belügyminiszter figyelmeztet, hogy munkások az ügynökök csábos ígéreteinek fel ne üljenek, mivel az *amerikai munkások az ottani törvények alapján követelik, hogy az összes kivándorló munkásoknak akadályozzák meg a partra szállást.* Erre ígéretet is kaptak s így a magyar munkásoknak nagy költségbe kerülő oda utazása csak hiábavaló kísérletezés lenne.

Égő erdő. Oroszlányon, a volt hűbéres gazdák erdejében tűz pusztított, a mely 50 katasztr. hold erdőt pusztított el. A kár meghaladja a 30.000 koronát, a mi nagy veszteséget jelent a szegény népre. A csendőrség nyomozást indított a tűz keletkezésének kiderítésére.

Megölte a testvérét. Eszéken Streibl Antal mázolósegéd, öt gyermek atyja, testvéröccsével, Streibl Péterrel viszályba keveredett, a mely verekedéssé fajult. Streibl Antal testvéröccsét a verekedés hevében agyonszurta. A gyilkosság után a legközelebbi vonattal meg akart szökni, azonban elfogták és letartóztatták.

Rablók rombolása egy adóhivatalban. A csongrádi adóhivatalban csütörtökön éjjel betörők jártak, de minthogy a pénzeszkényeket nem tudták feltörni, bosszúból rettenetes rombolást vittek véghez. Felfeszítették a hivatal ajtóit s miután bejutottak a pénztári helyiségbe, támadást intéztek a Wertheim-szekrények ellen, a melyekben *fél millió korona készpénz volt.* Fejszével, fesszítő vasakkal működtek, de a nehéz vasalkotmányokkal nem tudtak elbánni, bár erős csapásokat mértek a kasszákra. Elkeseredésükben barbár pusztítást vittek végbe a hivatalban. Összetörték az íróasztalokat, széthányták, összetépték a hivatalos iratokat, főkönyveket s csak akkor távoztak, mikor már nem volt pusztítani való. A szekrényfeszégetés és rombolás nagy zajjal járt és a szomszédos rendőrlaktanyában mégsem vettek észre semmit. A betörők garázdálkodását reggel a hivataloszolók fedezték fel.

A vadállatok áldozatai. Te-mérdek a száma azoknak az embereknek, a kik Indiában évenként a

ragadozó állatoknak martalékul esnek. 1903-ban a kormányzóságnál 2966 oly halálesetet jelentettek be, a mely vadállatok támadása folytán jött létre és azonkívül 24.621 halálesetet, mely kigyómarás következtében állott be. E számokban egye-

áldozatot szednek Bengáliában a tigrisek, úgy, hogy a kormányzóság külön expedíciót küldött ki e vérszomjas állatok megfékezésére; azonkívül magas jutalmat tűzött ki minden egyes bemutatott példányra; egyes kerületekben két-háromszáz

Bakocs Tamás érsek.

dül Bombay állam 1148 esettel szerepel, melyek közül 26-ot ragadozó állatok, a többi pedig mérges kigyók okoztak. Bengáliában pedig 1632 emberélet pusztult el vadállatok s 12.220 kigyók által. E horribilis számok európai fogalmak szerint majdnem hihetetlen arányokat jelentenek. Még megdöbbentőbbek a részletek. Indiában 899 embert tigris, 338-at farkas, 327-et leopárd, 95-öt medve, 40-et elefánt, 27-et hiéna, 1230-at más állat (sakál, krokodil) pusztított el. Feltűnő sok

rupiát fizetnek egy-egy leterített tigrisért.

50 év óta használják mindenütt a BRAZAV-féle sósorszeszt, mint páratlan háziszert.

Kwizda-féle korneuburgi baromtáppor. Ez a régóta közhasználatban levő egészségi czikk nagyban elősegíti lovaknál, ökröknél és más házi állatoknál az emésztést, az anyagcserét és az étvágyat. Teheneknél a tej-állományt szaporítja és a tej minőségét javítja. Számtalan távlovagló és lóidomító alkalmazza kiváló előszeretettel a lovaknál a korneuburgi tápport, teljesen mellőzve az igen drága karlsbadi sót, mert ez a táppor kiváló

sajátságainál fogva a karlsbadi söt messze fölülmulja. Naponta csekély adagot, egy evőkanálnyi, lovaknak nedves abrakban, tehéneknek a takarmányban beadni igen ajánlatos, még akkor is, ha az állatok teljesen egészségesek. Mert így az ellentállásra képesekké tesszük azokat s nem fognak oly sokat szenvedni gyomorbajok, emésztési vagy anyagcserénél előálló zavarok miatt.

Ismét ajánljuk a megszivlelésre, hogy a Feller-féle Elsa-fluid sok más tulajdonsága mellett gyomoríjás, gyomorégés, górosok, étvágytalanság, hányinger, savanyu felbőfögés stb. ellen minden más szernél jobban használ. 12 kis, vagy 6 duplaüveg franko 5.— K. A kik székrekedésben, bénulásban, vagy más bajban szenvednek, azoknak különösen felhívjuk figyelmét a Feller-féle Elsa pilulákra, a melyekből 6 dobozzal 4 koronáért rendelhető Feller V. Jenőnél, Stubicza, Centrale 18. sz. (Zágráb-megye.)

A VASUT.

Az eladósodott vasutasokért.

A kormány derűre-borura csinálja a baklövéseket és mikor ezeknek tudatára ébred, akkor leír a máv. igazgatóságának, hogy segítsen helyrehozni azt, a mit ő elpuskázott.

De mit tegyen a máv. igazgatóság, ha a kormány és törvényhozás követ el megfontolatlanságot, aminek súlyos anyagi és erkölcsi következményei vannak? Ő nem hivatott arra, hogy előzetes megkérdezése nélkül alkotott helytelen törvény káros következményeit hatálytalanítsa.

Ilyen súlyos baklövés volt a *végrehajtási novellának szerkesztése és életbeléptetése* is, mielőtt a kormány nem számolt annak szomorú következményeivel s mielőtt *nem gondoskodott az alkalmazottak adósságainak rendezéséről.*

Az előrelátható volt, hogy a végrehajtási novellával rászabadják az amugy is súlyos anyagi viszonyok között sinylődő adósokra hitelezőik légióját s helyzetüket még súlyosabbá, még kétségbejebbé teszik.

Nos, ez be is következett és ma már a felszaporodott perköltségekkel együtt olyan helyzet állott elő az eladósodott alkalmazottak között, hogy azon a többszörösen ígért konverzió nem segíthet. A perköltség-gel fölemelt tőketartozás kamatai fognak lekötni minden fillért, a mi felszabadult volna egy sikeres konverzió esetében. A legtöbb alkalmazott, a ki még remélhette a szabadulást, ma már menthetetlenül elmerült.

Megsúgták ezt néhány hóval ezelőtt a kereskedelmi miniszternek. Fejéhez is kapott a miniszter és leír még augusztusban a máv. igazgatóságának, hogy tudomására jutott, hogy baj van a kréta körül. A végrehajtási novella következtében számos alkalmazott a *legsúlyosabb anyagi helyzetbe került*, mert a lejárt, esetleg a novella folytán felmondott kölcsönöket per utján fogják behajtani. Minthogy pedig az ő atyai szívében nem fér el ez a gondolat, hogy a közlekedésügy édes gyermekei, a vasutasok, az ő fontos és veszélyes hivatásuk gyakorlatában holmi árverési hirdetményekkel zaklatassanak, elhatározta, hogy segíteni fog helyzetükön. Felhívja tehát a máv. igazgatóságát, hogy sürgősen eszeljen ki valamit és terjesszen eléje javaslatot, miként véli a komplikált kérdést megoldhatónak, illetve a veszélyt elháríthatónak? Persze pénzről, vagy anyagi áldozatról egy kukkot sem szól az atyai szív.

Hát mit mondjon erre a máv.?

Nesze semmi, fogd meg jól!

A titkárság, mely a fenti rendeletet megkapta, a pénzügyi osztályhoz tette át a kérdést: ez pedig visszaadta a titkárságnak, hogy dolgozzon ki ő valami javaslatot, amihez aztán

pénzügyi szempontból hozzászólhat, vajjon széna-e, vagy szalma.

Azóta mélységes csend honol.

Annyi bizonyos, hogy a végrehajtók mindennaposak a vasutasok házában, akárcsak a házibarátok.

Ezt a problémát pedig másként megoldani nem lehet, minthogy váltsa meg, vagy váltassa magához a máv. a korona-egyletek, kis bankok és más piócák által peresített vagy peresítendő váltóit, amiket azután enyhébb feltételek mellett vasaljon be az intézet hivatalos levonással fokozatosan.

Itt tenni kell és pedig sürgősen, ha nem akarják veszélyeztetni a vasuti szolgálat zavartalan pontosságát amire igen nagy befolyással van az alkalmazottak anyagi rendezettsége vagy rendezetlensége, ami a novella előtt csak egyensúlyban volt valahogy. Azóta azonban, a fizetésrendezés daczára megbomlott minden, még a reménység is a kibontakozásra.

Hol késik az intézkedés?

Királyi elismerés a magyar vasutaknak. A király megengedte, hogy a folyó év őszén Magyarországon tartott hadgyakorlat alkalmából a katonai csapatok szállításának kiválóan gondos előkészítéseért, és a legnehezebb körülmények között is példás rendben történt lebonyolításáért, a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőségnek, a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének és a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság budapesti üzletigazgatóságának, nemkülönben az említett hatóságok és vasutak részéről a szükséges teendők ellátására kirendelt *alkalmazottaknak*, legfelső dicsérő elismerése tudtul adassék.

A horvát vasutasok szövetkezetének fölösztatása. Zágrábból jelentik: A kormány elhatározta

a horvát vasuti fölösztatását. a bánt és a hogy a magy véért fölálodo sokat.

A vonat k fehérvárról jel kei vonalon, levő vasuti át felől érkező s szekeret, a r esákvári gazd vonatvezető, birta a szere dályozni. Var halt, a kerek ták, felesége ütközés köve esett a szeké szenvedett.

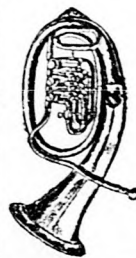
Sztrájk a Párisból jelen számos moz gyűlést tartó hogy sztrájk igazgatóság r dékát, hogy szabadságide fűtővé degra leg küldöttsé vasutigazgató megbizással, elintézéséről

NÉPEK

A czár jelentik: A orosz köve Miklós czár ben a pápán ból üdvözlet

Zendülés ban. Renr katonai fogh Hetvenkét munkáshimm fenyegette a csapat kikülb a rendet he

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

STOWASSER J.

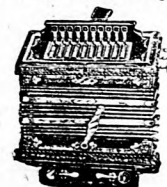
császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — **HARMONIKÁK** legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acéllhangokkal — **TÁROGATÓ** saját találmány, iskolával 35 irtól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

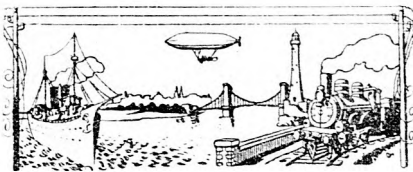
Parcella

A „Kisbirtok” a parcellázás. Az intézet r cellázási cz tányos mun mérnöki) lek összes teend

a horvát vasutasok szövetkezetének fölőslatását. A lapok megtámadják a bánt és a szemére lobbantják, hogy a magyar vasuti politika kedvéért fölládozza a horvát vasutasokat.

A vonat kerekei alatt. Székesfehérvárról jelenti tudósítónk: A bicsei vonalon, Csala és Pákozdtól közölt levő vasuti átjárónál a Székesfehérvár felől érkező személynvonat elüthött egy szekeret, a melyen Vargyas János csákvári gazda és a felesége ült. A vonatvezető, bár ellengőzt adott, nem birta a szerencsétlenséget megakadályozni. Vargyast, a ki rögtön meghalt, a kerekek teljesen szétroncsolták, felesége pedig, a ki az összekötés következtében messzire kiesett a szekérből, súlyos sérüléseket szenvedett.

Sztrájk a keleti vasutaknál. Párisból jelentik, hogy a keleti vasut számos mozdonyvezetője és fűtője gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy sztrájkba lépnek, ha a vasut-igazgatóság megvalósítja azt a szándékát, hogy egy mozdonyvezetőt szabadságidejének tullepése miatt fűtővé degradál. A gyűlés egyidejűleg küldöttséget választott, melyet a vasutigazgatóság elé küld, azzal a megbízással, hogy a vitás eset békés elintézéséről tárgyaljon.

NÉPEK, NEMZETEK.

A czár a pápához. Rómából jelentik: A pápa a héten fogadta az orosz követet, a ki átadta neki Miklós czár sajátkezű levelét, melyben a pápának jubileuma alkalmából üdvözlését fejezi ki.

Zendülés egy katonai fogházban. Rennesből táviratozzák: A katonai fogházban lázadás ütött ki. Hetvenkét fogoly csoportosult, a munkáshimnusz énekelte és megfenyegette az őrséget. Erős katonai csapat kiküldésére volt szükség, hogy a rendet helyreállítsa.

A világ leggazdagabb asszonya meghalt. Astor William neje, a newyorki előkelő társaság első asszonya, szívbajban meghalt. Férje, William Waldorf-Astor, körülbelül ötszáz millió dollár vagyonával egyike a világ leggazdagabb embereinek. Elhunyt neje ötvenkét éves volt és igazi előkelősége és kiváló tapintata miatt egyike volt a legnagyobbbecsültebb asszonyoknak. De mit ért nagy földi gazdagsága? Lám, épen úgy meghalt, mint a kapuja előtt kéregető koldusasszony.

Az amerikai egyesült államok új elnöke. Szerdán zajlott le az amerikai egyesült államokban az új köztársasági elnök megválasztása. Az államfői méltóságra két jelölt pályázott: Taft volt hadügyminiszter, a köztársasági párt jelöltje és Bryan, a demokraták feje.

És a demokraták megbuktak. Szerdán este már Európába is hírül hozta a táviró, hogy az Egyesült-Államok lakossága tulnyomó többséggel Taft volt hadügyminisztert választotta meg a következő négy esztendőre az Egyesült-Államok elnökévé, míg az örökös jelölt, a hogyan Bryan-t máris nevezik, ismét vereséget szenvedett. A választás az Egyesült-Államok egész területén aránylag nyugodtan és komolyabb incidens nélkül folyt le. A választás mindkét pártbeli intézőinek, noha a szavazók meglehetősen nagy közömbösséget tanúsítottak, sikerült a választók négy ötödrészét rávenni, hogy adják le szavazatukat; vagyis körülbelül tizenhat millió szavazó jelent meg az urnák előtt. A meleg őszi idő, a mely az Egyesült-Államok egész területén kedvezett a választásnak, kétségek nélkül szintén hozzájárult ahhoz, hogy a választók aránylag oly nagy számmal szavaztak és ennek tulajdonítható, hogy Taft sok helyen nagyobb többséggel győzött, mint 1904-ben Roosevelt. Newyork városban Bryan ötvenezer szavazattal győzött, minthogy azonban Newyork állam vidéki választókerületei csaknem egyhangulag Taft mellett foglaltak állást, ebben a döntő államban Brian mintegy százezer szavazattal kapott kevesebbet, mint Taft. Az új elnök, William

Howard Taft 1857. szeptember 15-én született Cincinnatiában. Atyja, Alfonso, diplomata volt és az Uniót az osztrák és magyar monarchiában is képviselte, mint nagykövet. William a jogot nagy kitüntetéssel végezte, huszonhárom éves korában ügyvéd lett és a Cincinnati Times szerkesztője. 1883-ban a bírói pályára lépett, a melyet alügyészi minőségben kezdett meg. Gyorsan emelkedett a ranglétrán, úgy hogy 1892-ben már főügyész volt. 1896—1900-ig Yale egyetemének jogtanára és dékánja volt. 1900-ban a Fülöp-szigeteken ellenőrködő bizottság tagja, 1901-ben a szigetek kormányzója lett. 1904-ben részt vett a Panama-csatorna létesítésére egybehívott tanácskozásban s még ez évben hadügyminiszter lett. Ez idén Európában járt, de Oroszországból anyja betegsége hazaszólitotta. Taft 1886-ban feleségül vette John Heron szenátor leányát, a kitől két fia született.

Erzsébet fogadalmi templom felépítésének javára a pénzügyminisztérium által engedélyezett sorsjáték sorsjegyeit az erzsébetfalvai róm. kath. egyháztanács csak 3—4 nap előtt bocsátotta ki és a sorsjegyek iránt az érdeklődés máris oly nagy, hogy előreláthatólag az összes sorsjegyek rövidesen el lesznek adva.

Valószínűleg a nemes egyházi cél mellett az egyháztanács által nyújtott rendkívül nagyszámu és értékes nyereményeknek tulajdonítható ezen, különösen egyházi körökben mutatkozó, nagy érdeklődés.

Az Erzsébet fogadalmi templom sorsjáték irodája Budapest VI. Teréz-körut 27. szám alatt van.

A karczagi kisbirtokosok a plurális ellen.

Vasárnap népes gyűlés színhelye volt a karczagi Kossuth-tér, hol a karczagi kisbirtokosok az őket legközelebből érintő kérdéseket határozták el.

Az érdeklődést nemcsak a helybeli kisgazdák, de Kisujszállás, Kun-

Parezellázások jutányos és gyors keresztülvitele.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját helyszínerre kiküldi, ki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondosko-

dik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekről szóló prospektust az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2.) készségesen küld. Az intézet közremüködésének előnyei. 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereség részesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Eladó egyszerre egy összegben kapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök előnyei: 1. A járadék utolag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától adhatók. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes közpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

madaras, Törökszentmiklós és Tiszaszentimre kisbirtokosai is tanúsították. Itt nevezett községek mindegyike képviseltette magát a népgyűlésen. A népgyűlés Sz. Kovács Jánost választotta közfelkiáltással elnökül.

Hunyár László a törvényhozás asztalára kerülő s a kisbirtokosokat, kisiparosokat egyaránt érdeklő, nagyfontosságú törvénytervezeteket taglalta részletesen. Anomáliának bélyegezte az adóreform hibáit s a fokozatosság elvét sürgette, hiszen az állam is csak nyer vele, ha a nép vállairól áthárítja a teheröbbltetet a gazdagabb nagybirtokosokra. Nagy hibákat lát főleg a földadó javaslatokban, mert a földtehermentesség eszerint újabb tíz évre lenne kitolva és 30 millióra emelkednék. Az ilyen visszaesést meg kell szüntetni. Követelni kell az új, igazságos osztályozást, amelyeket kisgazdákból is álló bizottságok végezzenek, s a főlöleg a földadó leszállítására fordítassék.

Az eddig követett finánczpolitika helyett okos birtokpolitikát követel, mert különben nem szűnik meg a kivándorlás. Beszél a választói törvényjavaslatról; ellenzi a pluralitást. Ne legyen senkinek többje egy szavazatnál. A bortörvényjavaslat szintén rossz, mert nincs tekintettel a termelők érdekére. Most úgy állunk hogy 10,000 hektoliterből 100,000 hektoliter „gyárt” a pincze. Az ipartörvénytervezetet röviden érinti s azután szól a gazdasági kamarákról széles mederben. Három pontban összegezi itt a kívánalmait; meg kell alkotni az orsz. kamarai központot, gondoskodni az egyenlő képviseletről és arról, hogy a kamarai szervezet főbb tisztviselői hasonló állást a nagybirtokosok szervezetében el ne foglaljanak. — Előadását nagy figyelemmel kísérte a népgyűlés és sűrű helyesléssel fogadta.

A népgyűlés ezeket határozati javaslatban el is fogadta.

Az új választói jogról szóló törvénynél eleve *títakozik* a népgyűlés plurális szavazati jog behozatala ellen.

A karczagi példát az ország minden kisbirtokosa követni fogja mielőbb.

KÖZGAZDASÁG.

A kicsirázott krumpli ártalmasságáról.

Nagyon sokszor tapasztalhat a gazda állatainál olyan betegségi tüneteket, amelyek gyakran elhullással is végződnek, anélkül, hogy a baj kuforrását megállapítani tudná. Ilyen bajok előidézője a kicsirázott krumpli is.

Az ilyen burgonya nem csak nyersen, de megfőve is felette veszedelmes.

Kísérletek bizonyítják, hogy az ilyen burgonyával etetett teheneknél étvágytalanság, vérszegénység, hasmenés, a hátsó végtagok és nyelési izomzat bénulása állott elő. Sertések az ilyen burgonyától nagyfokú ijedségi és szaladási dühbe estek, úgy hogy csak alkalmas hánytatószer alkalmazásával voltak ez állatok megmenthetők.

De nem csak az állatoknak veszedelmes az ilyen burgonya, veszedelmes az az embernek is.

Azért tehát az ilyen burgonya etetéstől tartózkodni kell.

De termelésre sem jó már az ilyen burgonya. Elkerülhetetlen, hogy szállítás közben a csira meg ne sértődjék vagy teljesen le ne törjék. Akkor pedig, miután ebből nőnek a legerősebb, legnagyobb gumók, termésünket veszélyeztetjük, ha a burgonya új csirát kénytelen hajtani.

Ugy kell tehát a burgonyát télire eltennünk, hogy az csirát ne hajtasson; amit úgy érhetünk el, ha azt száraz, de nem meleg helyen tartjuk. A hely hőmérsékének nem szabad a 9 fok Celziust meghaladni.

Ha erre a körülményre vigyázunk, úgy a célt el fogjuk érni, s nem kell félnünk, hogy fogyasztásával akár a magunk egészségének, akár állataink egészségének kárt okoznánk.

A takarmányrépa eltartásáról.

Hosszu évek óta Torontál megye déli részén gazdálkodom, épp ott, a hol az utolsó 5 évben állandóan csapadékhiányban szenvedünk s hol a répa az állandó szárazság következtében, daczára a mélyművelés, trágyázás, műtrágyázás és folytonos kapálásoknak, sem teljesen kifejlődni, sem pedig beérni nem tudott.

Engem azonban legkevésbé sem bánt az, hogy a répa beért-e vagy sem, kemény-e vagy fonnyadt, sérült-e vagy sem, mert én a helyett, hogy a répát kazalokba hordatnám, válogatnám, takargatnám stb., más módon bánok el vele.

Csináltattam ugyanis szükség szerinti hosszú, alul 3, felül 4 m. széles, 1—1½ méter mély gödröket, melljük állítok egy direkt ezen célra készített, gőzhajtásra alkalmas óriási répavágó gépet s összes takarmányrépámat polyvával vegyítve, ezen gödörbe vágatom bele és pedig mindig egy sor répát és egy sor polyvát villával jól összerázva, míg csak az egész gödör a földszinén felül is 1—1½ m. magasan meg nem telt.

Az így elkészített répát, úgy mint bármely más termelt takarmányt is, vastagon beföldeltem s az esetleg később mutatkozó repedéseket egyszerűen elsimítottam. A répa tetejére természetesen egy vékony réteg száraz szalma jön, hogy a földdel ne keveredjék össze.

Az ily módon elvermelt répa nemcsak tavaszig, hanem évekig is baj nélkül eláll. Romlás teljesen ki van zárva s a csak kevéssé megsavanyodott répát bármely jószág szívesen eszi.

Ily módon a költséges kazalba rakás és válogatás mellőzve lesz, mert a répa közvetlen a szekérről lesz a gépbe hányva. Persze, olyan gép is kell hozzá, melylyel egy szekér répát pár perc alatt le lehet vágni, mert kis gépekkel dolgozva,

Kérünk czimeket, hová mutatványszámot érdemes küldeni.

a hordás tull
Megtakarítjuk
val való ism
keny kazalok
fagyok elleni
mával való
vagyunk kin
látványtól, h
arra ébredjün
szép, élesen
hányó hegy
mutassanak

Még csak
záshoz lehet
használni, m
vagy nem té
félgömbölyü
letekre vágja

Miután a
heti ferment
tóber—nove
mészetesen
de ennek se
nem kell, n
ber elején p
vermelt répa

A verme
kezelést ne
földtől megs
a mint van,
nyal vegyít
meget akar
vábbi polyv
tengeriszára

A verme
lás meggá
származik, h
veket, mely
ben elpárol
szivja s így
nem ellenk
értékesebb

Hogy az
tápanyag k
lan, de ink
érjen ben
répakészlet
trágyagödö

**Az áll
mozdítás
jövő évi
200.000 ko
nek célja
ojtóanyag-
sokkal k
költségei f**

a hordás tulhosszu ideig elnyulna. Megtakarítjuk ily módon a szalmával való ismételt befedéseket, a keskeny kazalok költséges földelését, a fagyok elleni ismételt trágyával, szalmával való betakarásokat és megvagyunk kimélve attól a kellemes látványtól, hogy egy szép téli napon arra ébredjünk, hogy előző nap még szép, élesen álló répakazalaink tűzhányó hegyek módjára kráterokat mutassanak és sorban füstölögjenek.

Még csak annyit, hogy a felaprózáshoz lehetőleg olyan gépeket kell használni, mely a répát nem zuzza vagy nem tépi, hanem lapos vagy félgömbölyű nagy laskaforma szelletekre vágja.

Miután a vermelt répának is 4–6 heti fermentáció szükséges, az október—novemberi szükségletet természetesen mi is kazalokba rakjuk, de ennek semmiféle különös kezelés nem kell, november végén, deczember elején pedig már hozzá lehet a vermelt répához nyulni.

A vermelt répa semmi különös kezelést nem kíván. 1–1 ölet a földtől megszabadítunk s etetjük úgy, a mint van, esetleg abraktakarmánnyal vegyítve, vagy ha nagyobb tömeget akarunk etetni, úgy még további polyvát, szecskát vagy tépett tengeriszárat vegyítünk hozzá.

A vermelés által, eltekintve a romlás meggátlásától, az az előny is származik, hogy a répában levő nedveket, melyek a kazalozásnál részben elpárolognak, a polyva magába szívja s így ez nem vész el, hanem ellenkezőleg: általa a polyva értékesebb és izletesebbé válik.

Hogy az erjedés által valamelyes tápanyag kárba vész, az tagadhatatlan, de inkább ez a kis veszteség érjen bennünket, minthogy egész répakészletünket a jászol helyett a trágyagödörbe kelljen hordani.

Róna József.

Az állati védőoltások előmozdítása. A földművelésügyi tárca jövő évi költségvetésében egy új 200.000 koronás tételt találunk, melynek célja az, hogy belőle az állami ojtóanyag-termelés és a védőoltásokkal kapcsolatos kártalanítások költségei fedeztessenek. Már a múlt

évben kijelentette a földművelésügyi miniszter, hogy a lépfene, sertésorbáncz elleni ojtóanyagok termelését legalább részben, az anyag tisztasága, valamint árának mérséklése céljából állami kezelésbe kívánja venni. Az azóta szerzett tapasztalatok az állami termelés fokozását tették szükségessé, mert bebizonyult, hogy az ország állatállományának fenntartása érdekében kívánatos védőoltások elterjedése csakis abban az esetben várható, ha az ojtóanyagok olcsón adódnak s hogy ha a gazdák bizalma az ojtóanyagok iránt az állami termelés útján biztosítható. A jövő évben fokozott mértékben állítja elő a földművelésügyi miniszter az ojtóanyagokat s kétségtelen, hogy az új kiadás az ojtóanyagok árából meg fog térülni.

Magyarország bortermése.

Magyarország összes szőlőinek termését az 1907. évben a következő statisztikai adatok tüntetik föl hektoliterekben. Termelt közönséges fehérbor 2,027.729, közönséges sillerbor 711.268, közönséges vörösbör 209.107, fehér peccenyebör 85.916, vörös peccenyebör 15.116, fehér csemegebör 10.063, vörös csemegebör 1264, aszubör 900 hektoliter. Magyarország területén tehát 3,068 427 hektoliter újbor termelt; a musttermés 3,408,182 hektoliter volt. A szőlőtermésre vonatkozó 1907. évi statisztikai adatok a következők: Immunis homoktalaju még nem termő szőlőből 1907. évben beültettek 7656.7 kataszteri holdat, a korábbi ültetés 22.041 hold volt; termő szőlő 169.846 hold, az összes szőlőterület 199.543 kataszteri hold volt. Ebből termő egészséges szőlő volt 37,661.9 hold; filoxerás, de még termő szőlő 37,315.2 hold hegyi szőlő volt. Amerikai vesszővel 1907. évben beültetett, de még nem termő szőlő 7927.7 hold, korábbi ültetés 19,209.1 hold, termő szőlő 88.704 kataszteri hold; összesen 115,840.2 hold. Sik és lapály szőlő volt az 1907. évben: európai vesszővel beültetett, még nem termő szőlő 4394 hold, korábbi ültetés 6767.5 hold, termő egészséges szőlő 24,479 hold; filoxerás, de még termő szőlő 15,677.9 hold, összesen 52,529.4 hold; amerikai vesszőkkel 1907-ben beültetett, még nem termő szőlő 2219.4 hold, korábbi ültetés 5311.2 hold, termő szőlő 17,358.6 hold; összesen 24,899 hold. Összes szőlőterület (az immunisat és nem immunisat együttvéve) 479,257.5 kataszteri hold. Az ideai statisztikát majd csak 1909-ben kez-

dik összeállítani, de annyi máris bizonyos, hogy az ideai szőlőterület ezt a számot legalább öt százalékkal meg fogja haladni.

A hódási fonó- és kötélverőgyár. A hódási gazdaközönység két évvel ezelőtt nagy áldozatkészséggel létesítette a honi fonó- és kötélverőgyár részvénytársaságot 1,500.000 korona alaptőkével Hódáságon. Néhány héttel ezelőtt a magyarországi kenderfonó gyárak kartelljének vezetősége azt az ajánlatot tette a hódási kendergyár igazgatóságának, hogy vétel alapján átveszik a hódási gyárat, a mely a kartellel szemben úgy sem állja ki a versenyt. A hódási gyárigazgatóság a vásárt visszautasította, mert attól tartott, hogy a kartell a hódási gyár üzemét meg fogja szüntetni, a mi által számos munkás vesztene el kenyerét és kénytelen volna kivándorolni Amerikába.

Baromfiak kártétele az ültetvényes kertekben. A magyar királyi belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából elvi jelentőségű határozatként mondotta ki, hogy a ki ültetvényes kertében szomszédjának kárttevő csirkéjét flóbertpuskával lőtte, az 1870. évi XL. törvénycikk 115. szakaszába ütköző kihágás miatt nem büntethető.

Takarmányfélék őszi legeltetése. A korai tavaszi zöldtakarmánytermesztés céljaira, ősszel vetett növények őszi legeltetése, feltétlenül károsan befolyásolja azoknak tavaszi fejlődését és termés hozamát. Az őszi rozs és őszi árpa, mint ilyen, jobban állja az őszi legeltetést, de a keverékbe vetett borsó könnyen kipusztul, vagy legalább is erősen megritkul, úgy, hogy tavasszal nem sok lesz belőle. Igaz, hogy az időjárás is sokat határoz e tekintetben s az őszi legeltetés időtartama és mérve. Óvatos és a tél beállta előtt idejekorán beszüntetett legeltetéssel; továbbá, ha idejekorán védő hótakarót kap a vetés, tavasszal eléggé jó fejlődésnek indulhat ismét, de azért mindenesetre úgy mennyiségileg, mint minőségileg szenvedni fog. A lóherének és luczernának óvatos őszi legeltetése kevesebbet fog ártani, mintha tulságosan levelesen kerül a hótakaró alá. Szem előtt tartandó (különösen a luczernánál), hogy csak száraz időben legeltessünk, a legeltetést ősszel idejekorán beszüntessük, s lassu, egyenletes hajtással csakis szarvasmarhával legeltessünk. Ilyen óvatos legeltetés ártani nem fog, az egérvár pedig feltétlenül csökkentőleg fog hatni.

Eladó föld. Makón 4 1/2 köblös ugarföld örökáron, szabad kézből eladó. Czim a Magyar Néplap kiadóhivatalától megtudható.

Muskotály, passatuti- és sasza-szölőt postakosaranként 1 forint, mázsánként 14 frt, szegfűkörte, csemegealma 1 frt, ugorka, paprika, paradicsom, csemege-szilva 80 kr., paradicsomnak mázsáját 6 forintért, csemegekörte és almának mázsáját 10 forintért előleg beküldéssel szállít: Gyümölcskivitel Csongrádról.

Mézet, tisztán pergetett akác, hárs és vegyes virágmézet, üvegekben, a ki jól és olcsón óhajt beszerezni, az forduljon az orsz. magy. méhészeti egyesülethez Budapesten.

Venni és eladni szándékozók, gazdák, háziasszonyok, a legczélszerűbben kielégíthetik minden igényüket, ha a legolcsóbb hirdetési módhoz, a Magyar

Néplap-ban a »Gazdálkodók Utmutató-jához» folyamodnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

U. J. (Kartal). Mikor Budapesten déli 12 óra van, akkor Sydney-ben délután 3 óra 48 percz; Kalkuttában délután 4 óra 36 percz; Párisban délelőtt 10 óra 53 percz; Newyorkban reggel 5 óra 48 percz; San-Franciskóban éjjel 2 óra 34 percz. Egyébként részletesebben legközelebb egy cikkben fogunk válaszolni.

Sz. Gy. (Visonta). A kérdett hirt id. Horváth István küldte be nekünk.

Sorsjegyekről. V. J. (Tótkelecsény.) A 80.559 számú sorsjegy 200 koronát nyert. — **S. G.** (Ada). Szanatorium sorsjegyét nem húzták ki. A töb-biről most kapjuk a hivatalos értesítést. — **K. J.** (Zernye-fürész). Olasz vörös-

kereszt sorsjegyei közül egyiket sem uzták ki. — **Sz. György** (Nagy-Ecs) 5004. sz. sorsjegye a húzáson ezuttal nem nyert. — **A többi összes sorsjegyek-ről a jövő számban.**

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

K. J. Zalamernye. A 4 koronát megkaptuk. **N. F.** Hany. Deczemberben jár le. **Sz. J.** A küldött 4 koronából 2 korona a jövő évre is futja. **B. J.** Vizsoly. 3 koronát kaptunk. Ez év fizetve. **T. J.** Nagyasszonyfa. Előfizetése most, november elején jért le. **B. A.** Szklénőfürdő. A 3 korona megjött. Az év végéig szól. **T. H.** Zákány. Most november elején fog lejárni. **Gy. G.** Tagy. Legutolsó befizetése folyó év januárban történt. A küldött pénzből 4 korona a jövő évre szól. **L. J.** Székelykeve. Folyó évre fizetve.

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél

Immár szállóigévé vált ez a mondás, mert a most befejezett 6. osztály alkalmával nem volt huzási nap, hogy

Gaedicke bankháza ügyfeleit egy főnyereményről nem értesítette volna.

Az eddig elért fényes eredményeink utólérhetetlenek.

Kisértse meg szerencsésjét

Gaedicke bankházában

s Ön bizton számíthat eredményre!

A XXIII-ik sorsjáték 1. osztályu huzásához, **mely november hó 19-én és 21-én leszen,**

ajánlunk	Egész	Fél	Negyed	Nyolczad	sorsjegyet
	12.—	6.—	3.—	1.50	koronáért.

Postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Gaedicke Bankház

Budapest,
Kossuth Lajos-uteza 11.

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságáért jótállva legduabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti

első szőlőoltványtelep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES, Medgyes 11. (Nagyküküllöm.)**

Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő-levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Két ízben közzétett

Gramophon-vétel

hirdetésünkre, mely minden más kínálatot előnyök és olcsóság tekintetében messzi felülmul, újból felhívjuk az olvasókfigyelmét.

Gyönyörködtet, szórakoztat és nemesít a dal!

Pázmáneum-műintézet

Budapest, VIII.,

Köztemető-ut 8.

A valódi Kallai-féle
„Glória”
 benzin - motorok és
 motor-eséplők

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletfizetés mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégtől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE

Budapest, Nagymező-utca 43. sz.,

hol használt járgányos s gőzeséplőkészletek cserébe is vétetnek.

Kérje ingyen

és bérmentve nagy képes főárjegyzékemet 3000 ábrával mindennemű nikkelt, ezüst- és arany órákról, valamint arany, ezüst, hangszer, aczell és bőrárúkról, dohányzó-szerekről stb. eredeti gyári árban.

Nikkelt remontoir óra K 3,50
 Syst. Roskopf pat. óra „ 4,—
 Eredeti svájci system
 Roskopf patent — „ 5,—
 Bejegy. Adler Roskopf
 nikkelt horgony óra „ 7,—
 Goldin rem. óra „Luna”
 művel dupla fedéllel „ 9,—
 Ezüst rem. óra „Glória”
 művel nyitott „ 8,40
 Ezüst rem. óra dupla
 fedéllel — „ 12,50
 Ezüst pánczellánc ru-
 gós gyűtüvel 15 gr. „ 2,60
 Orosz tulánikkal horg.
 rem. óra Luna tüvel „ 10,50
 Kakukóra K 8,50, ébresztő-
 óra K 2,90, konyha-óra K 3,—
 Schwarzweldi óra K 2,50.

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Koczkázat kizárva! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza.

Eso oragyac BRÜX.

Konrad János cs. és kir. udv. szállító

Brüx, 533. sz. (Csehország).

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

A legszebb szobadisz!

Egy gyár felosztása alkalmával sikerült 80.000 faliszőnyeget és 11.000 ágylőt olcsón vásárolni, úgy hogy abban a helyzetben vagyok, hogy egy remek

fali szőnyeget zseniliából

mindkét oldalán egész egyforma, gyönyörű színtartó, 100 cm széles, 200 cm hosszú gyönyörű mintákkal, u. m.: oroszlán, szarvas, őzcsalád, kutya, hattyú, virág és perzsamintákkal, á frt 2:80 (5 K 60 fill.) utánvétellel. Különösen ajánlható nedves lakásokba, miután ezen szőnyeg annyira vastag, hogy a nedvesség nem hatolhat át. A legszebb ágylő drbjá 80 kr. Hasonló köszönőiratokat kapok naponta felszólítás nélkül:

Tek. Hoitach J. urnak, Göding.
 A faliszőnyeggel annyira meg vagyok elégedve, hogy ma már a harmadik megrendelést eszközölöm, nagy családom és kiterjedt ismeretségem valamennyier rendelést tesznek Önnek, mert az árutól valóssággal el vannak ragadtatva. Küldjön még két faliszőnyeget mielőbb. Kiváló tisztelettel ENGEL ADOLF Budapest, V., Báhory-utca 4.

1908. márczius 2-án.
 Amennyiben az áru a megrendelőnek meg nem felel, azt visszaveszem és a pénzt visszaidom. Erstes Mährisches Warenversandhaus Julius Hoitach, Göding Nr. 304 Mähren.

Szőlő-oltvány

és vesszőkről nagy képes árjegyzékemet

ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG.

**Olcsó
 eseh ágytollak**

5 kiló uj fosztott 12 K; fehér, pehelykönnnyű 18—24 K; hófehér fosztott 30—36 K; szállítás franko utánvétellel. Csere és visszavétele a postadíj megtérítésével történhetik.

SACHSEL BRUNNEN. Lobes 11 Pfaffen U. p. Csehország.

Agyhavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor- és nem megadandó! Fényes köszönőlevelek. Orvosilag ajánlva.

„SANITAS” intézet Velburg P. 122. Bayern.

Birtokeladás.

Temesmegyében, Verseczhez 10 kilométernyire, vasuti állomás mellett 30 hold 1600 öles kitünő fekete termőföld eladó. Holdankint 700 koronáért. Közlebbi címet a kiadóhivatal ad.

Vértes-féle Sósorszesz
 Minden házban szükséges.

**BRÁZAY
 SÓSBORSZESZ**
 A LEGJOBB

ÓVAKODJUNK
 ÉRTÉKTELEN
 UTÁNZATOKTÓL!

Viszontelárusítóknak

legjobb üzletág a

Pázmáneum-naptárak.

Kelendő áru! Rendkívüli kedvezmények! Olcsó ár Tessék prospektust kérni a kiadóhivataltól.

Párisi világkiállítás 1900 „GRAND PRIX.”

Kwizda-féle „Restitutionsfluid.”

Név, vignetta és csomagolás törv. védve.

Mosóvíz lovaknak.

Egy üveg ára 2 korona 80 fill.

Negyven éven felül használatban az udvari és versenyistállóban erősítésre és helyreállításra nagy strapák után, inak merevsége esetén stb., képesíti a lovat a legkitünőbb szolgálatra trainingben.

Kwizda restitutiós fluidja csak ezen védjeggyel valódi. Főraktár:

Török József gyógyszer-tárában

Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

